

Előfizetési árak:

Egész évre . . .	6 frt — kr.
Félévre	3 „ — „
Negyedévre	1 „ 50 „
Egy óra	— „ 50 „
Egyes szám ára	8 kr.

Kiadóhivatal:

PÉCSETT, Széchenyi-tér 12. sz.
(Nádasy-féle ház)
hová az előfizetések és a lap
szótküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

PÉCSI FIGYELŐ

(PÉCSI HIRLAP.)

Megjelenik hetenként kétszer: **szerdán és szombaton.**

Szerkesztői iroda:

PÉCSETT, Széchenyi-tér 12. sz.
hová a lap szellemi részét
illető minden közlemény inté-
zendő.

Kéziratok vissza nem adatnak.

Hirdetések

a kiadóhivatalban vétetnek föl.
Előzetesek elfogadtnak még
valamennyi könyvkereske-
desben.

Egyes számok kaphatók:

Weldinger M. stóda Domján I., Valentin K. fia (Széchenyi-tér), Engel Lajos (fő-utca), Hochrein József és fia (Széchenyi-tér). Böhm Manó (fő-utca) papir- és könyvkereskedésében

Simonffy János orszgy. képviselő beszéde az államosítás ellen.

A vármegyei törvényhatósági önkormányzat megdöntését célzó törvényjavaslat ellen a függetlenségi és 48-as párt komoly és kitartó harcot folytat. Mindenik tagja latba veti meggyőződését, és érveit. A mi megyénkbeli képviselők közül eddig Perczel Miklós, Pécs város pártonkívüli képviselője beszélt az államosítás ellen, e hó 13-án pedig Simonffy János, a pécsváradi kerület képviselője mondott a kérdéssel behatóan foglalkozó beszédet, melyet megyénk független elemei iránt való tekintetből szükségesnek látunk közölni, mit eddig a király-napok alatt a lap teljes lefoglaltsága miatt nem tehattünk.

*

A beszéd egész terjedelmében a következő:

A tárgyalás alatt levő törvényjavaslat mellett felszólalt t. képviselő urak nagyobb részben, vagy mindjárt beszédük elején beismerték, vagy beszédük további folyamán hangoztatták azt, hogy e javaslat a vármegyei intézményeket egészen átalakítja és hogy ezen törvényjavaslat korszakalkotó, tehát oly nagy fontosságu, melyhez hasonlót a törvényhozás 1867 óta nem tárgyalt. (Igaz! Ugy van! a szélső balon.) E nagyfontosságu tárgynak és ennek beismerésének azonban sem a kormány, sem a parlament eljárása nem felel meg. (Igaz! Ugy van! a szélső baloldalon.) A népképviselői alkotmányosság alapelveinek s az alkotmányos törvényhozás helyes eljárásának az a követelménye, hogy ily nagyfontosságu és horderejtű, sőt eminens fontosságu reformtörvényjavaslatot a törvényhozás tagjainak előzetesen már legyen alkalma és módja alaposan, higgadtan s átgondoltan megbirálni, az életviszonyokkal és körülményekkel összehasonlítani és a közönségben nyilatkozó közszellemet megfigyelni és megismerni. Mert csak úgy alkothatunk helyes, a magyar állam érdekeinek és az ország közszükségleteinek megfelelő jó törvényt.

Elengedhetetlen kötelessége tehát a törvényhozás minden tagjának, a törvényjavaslatot, a melyet a kormány előterjesztett, alapjában helyesen, behatóan és lelkiismeretesen vizsgálat tárgyává tenni, a mit csak úgy teljesíthet, ha ezt egészében, úgy mint minden intézkedéseiben összehasonlítja nemcsak a közélet szükségleteivel, de az alkotmány és közszabadság föltételeivel és szükségleteivel is. (Élénk helyeslés a szélső balon.) Egyetlen képviselőt, mint a törvényhozás tagját sem menthet föl ezen kötelezettség alól azon körülmény, hogy ő a törvényjavaslat alapelveivel egyetért, ha csak a fölületességnek és a törvényhozói kötelesség mulasztásának vádját kiérdemelten magára vonni nem akarja. (Élénk helyeslés a szélső balon.)

A törvényhozás célja nem az, hogy sok törvényt hozzon, hogy sokat reformáljon, hanem

az a célja, hogy jó törvényeket alkosson és a szükséges reformokat jól létesítse. A közönségben máris mind bangosabban fölhangzik az a panasz, és itt a házban még a t. kormánypárt soraiban is hallani lehet afélet, hogy a törvényhozás nyakra-főre hozza a törvényeket, a minék az a következménye, hogy sok törvény vagy azért, mert a viszonyoknak nem felel meg, vagy pedig azért, mert a meghozott törvények egyes intézkedései ellentétesek, kétértelműek, végre nem hajthatók, és ha mégis végre kell hajtani, megtörténik, a mire nézve számos példát tudnék fölhozni, a melyeket azonban a részletekre tartok föl, hogy néha a törvény szellemével és a törvényhozás intenciójával ellentétesen hajtatik végre azon miniszter vagy miniszterium utasítása és értelmezése alapján, a ki azt a ház elé terjesztette.

Ily körülmények közt nem lehet csodálkozni azon, ha a miniszteriumokban oly fölfogás is keletkezhetik, mint a milyent egy ízben nekem volt alkalmam tapasztalni. Azt hiszem, nem élek vissza a t. ház türelmével és nem vétek az illem ellen, ha ezt az esetet — illusztrálásul a miniszteriumokban található gondolkodásoknak és a kilátásba helyezett állami közigazgatástól reményelhető törvénytárgyaknak — a t. ház engedelmével s beszédem netán hosszabbra nyulásának rovására is elmondom. (Halljuk!) Ugy gondolom 1877. vagy 1878. évben egy község saját ügyében hozzám mint képviselőjéhez fordult, hogy egyik miniszteriumban levő ügyének elintézését sürgessem meg. Ennek folytán elmentem az illető miniszteriumba s ott az előadó miniszteri tanácsos vagy osztálytanácsos úrnál az ügyet megsürgettem; beszéd közben fölemlítettem, hogy miután úgy tudom, hogy az illető község kérelme világos törvényen, a törvény világos intézkedésén alapszik, az iránt nem is lehet kétségem, hogy az ügy a község kérelmének megfelelő elintézésben fog részesülni. Erre én a következő választ kaptam a miniszteri tanácsos vagy osztálytanácsos úrtól — tudván, hogy képviselő vagyok: „A törvényt ugyan az országgyűlés hozza, de a miniszterium hajtja végre, és mi úgy hajtjuk végre, a mint célszerűnek tartjuk“ más szóval: tetszés szerint. Megjegyzésem reá természetesen nem lehetett más, mint az, hogy akkor fölösleges, hogy az országgyűlés hozza a törvényt, sokkal egyszerűbb lenne, ha a miniszter, vagy a miniszterium hozza a törvényt — tetszése szerint.

No t. ház! ha ott is, hol a törvény világos, ily fölfogás helyt foghat a miniszteriumokban, következtethető, hogy a végre nem hajtható vagy nem világos intézkedésű törvényvel hogyan bánunk el. Hát még ha a centralizált államosítás a közigazgatásban minden vonalon főleg a tervezet szerint behozatik! (Igaz! szélsőbalról.)

Azért a törvényhozásnak kötelessége szigoruan, gondosan és figyelemmel eljárni a törvények meghozatalánál. Különösen pedig figyelni kell arra, hogy a törvény mind szövegében, mind

intézkedéseiben, mind az életben végrehajtható legyen és kell, hogy legyen oly intézmény, mely mellett ki legyen zárva az az eset, hogy bárki-nek kedvéért a törvénytől eltérés lehessen. Oly országban, a hol valódi alkotmányosság uralkodik és a jogállam tényleg fönnáll, ott az alkotmányos közszellem és közérzet ily intézményről megfelelő módon és eredményesen gondoskodott, valamint gondoskodik arról, hogy ily nagyfontosságu törvényjavaslatot, a minő előttünk fekszik, mielőtt az országgyűlés tárgyalása alá kerülne, a közvélemény, közönség és sajtó megvitassa és mérlegelje. Mert, t. ház, lehetetlen másképp az ország szükségleteinek megfelelő, helyes törvényt alkotni.

Hasonló esetek nálunk is divatba kezdtek jönni némely kisebb fontosságu törvényjavaslatnál, így különösen igazságügyi és földművelésügyi természetűeknél, azonban ez a divat hamar meg is szűnt, legalább a jelen nagy fontosságu törvényjavaslatnál nem alkalmaztatott ez az eljárás, pedig mindenki elismeri e törvényjavaslat nagy fontosságát, elismeri azt, hogy ez a vármegyei szervezetet, tehát az alkotmányosságunk alapját képező intézményeket átalakítja, és hogy ennek a köz- és magán szabadságra, ha oem is átalakító, de mindenestre romboló hatása lesz. És mégis mi történik nálunk t. ház? Alig, hogy a törvényjavaslat elkészült, nagy sebbel-lobbal behozzák a házba tárgyalás alá, keresztül hajtják a bizottságon és a bizottsági jelentés beérkezése után, mellőzik azon kérelmünket, hogy ezt a jövő választásig függeszszék föl, hogy e nagy kérdéshez a választó-közönség is hozzászólhasson, mellőzik azon másik kérésünket, hogy az alapos tárgyalás alá vétethessék és a képviselőház minden tagja által alaposan megbirálható legyen, a mely célból annak legalább az osztályok tárgyalásán kellett volna keresztül menni, a hol minden képviselő részt vehet és hozzá szólhat a dologhoz. (Igaz! Ugy van! a szélső balon.)

Pedig t. ház, én lehetetlennek tartom, hogy a képviselő urak velem együtt e törvényjavaslatnak mind szellemét, mind valódi célját, mind pedig következményeit alaposan és lelkiismeretes komolysággal átérthették és szigoru bírálattuk tárgyává tehetnék volna, vagy legalább bizonyosak lehetnének kihagyandó volna és nem hiányzik-e belőle olyan, a mi beveendő volna.

De t. ház, ha a dolgok így állanak — a mit, azt hiszem, tagadni nem lehet — hogyan van az mégis és mi az oka akkor annak, hogy a törvényjavaslatot oly lázas sietséggel az utolsó ülészakban és az országgyűlés szünetelésére föntartott nyári időben kelljen tárgyalnunk és pedig a nélkül, hogy ezen nagy reform többi részének ismeretével bírnánk? (Helyeslés a szélső balon.)

Miután a tisztelt kormány e lázas sietségnek okát a törvényjavaslat előterjesztésekor meg nem adta, talán jogunk, talán alkotmányos kö

telességünk a t. kormánytól ezt az okot megkérdezni. (Igaz! Ugy van! a szélső baloldalon.) Mivel ezt előttem senki sem tette, én ezen alkotmányos képviselői joggal élek és ezen kötelességet teljesíteni kívánom azzal, hogy az igen tisztelt miniszterelnök urat tisztelettel fölkérem, legyen szives ezen lázas sietség okával a t. képviselőházat, bennünket megismertetni. (Élénk helyeslés a szélső baloldalon.) Ha a t. miniszterelnök úr bennünket ezen rohamos, csak az alapos bírálat és a jó törvényhozás rovására történő tárgyalásoknak elfogadható okát meg nem mondja, vagy megmondani nem akarja, akkor én a jó törvényhozás követelményei alapján az eljárást jogosulatlanul jelentem ki és levonom belőle azon egyedüli logikai következményt, (Halljuk!) hogy ezen sietségnek nem lehet más oka, mint a kormányhatalom érdekeinek megerősítése (Igaz! Ugy van! a szélső baloldalon.), azt célozván, hogy a legközelebbi választásra a kormányi kinevezésre igényt tartó, vagy a jövő választáskor érdemet szerezni kívánó megyei tisztviselőket, körjegyzőket és egyéb aspiránsokat, úgy ezeknek érdekeltjeit és hozzátartozóit, magának tömegesen megnyerhesse (Igaz! Ugy van! a szélső baloldalon.), mint a kikre már a választási korrupció gyakori emlegetése folytán is legalább oly mértékben, mint eddig, a jövő választásnál nem számíthatott. S ebben leli, nézetem szerint, magyarázatát azon jelenség is, hogy a t. kormánypárt habár kezdetben a törvényjavaslattal megelégedve nem volt s azt maga is gyarlónak tartotta, most önmegadóan támogatja. (Igaz! Ugy van! a szélső baloldalon.) Hogy t. képviselőtársaim most a törvényjavaslatot jónak tartják és abban sem az alkotmányra, sem a közszabadságra veszélyt nem látnak, ez az én logikai következtetésemet nem ártalja és ezen én egyáltalán nem is csodálkozom. Hiszen önök az 1886-ban és azelőtt meghozott törvényhatósági törvényeket is jóknak tartották akkor, míg mi nem, és most önök is velünk együtt elítélik. (Ugy van! a szélső baloldalon.)

Azt kérdelem hát, t. képviselő urak, kinek volt igaza? A fölött azonban nem titkolhatom el csodálkozásomat, hogy a t. mérs. ellenz. és annak ünnepelt vezére, Apponyi Alb. gr. és képviselő úr ezen törvényjavaslathoz általa megszokott szónoki beszédben tett kijelentés mellett hozzájárultak. Talán jogom volna a t. mérsékelt ellenzéknek ezen eljárását bírálat tárgyává tenni. De nem teszem. Annyit azonban megengedek magamnak kijelenteni, hogy én ezen eljárást megérteni nem tudom. Nem tudom ugyanis fölfogni, hogy ezen államosított adminisztráció, melyről maga Apponyi Albert gróf t. képviselő úr azt mondotta, hogy a helyes adminisztrációnak több lényeges és szükséges részei még hiányoznak belőle, egyáltalán jó lehessen is, hogy ezt még csak ideiglenesen is el lehessen fogadni. Nem tudom megérteni azt sem, hogy miként fogja a t. mérsékelt ellenzék ezen, szerinte is, rossz művet kiépíteni. Hiszen ez csak az esetben történhetné meg, ha bizonyos volna arról, hogy kormányra jutván, ez módjában lesz. Mert ha a kormány ezt akarta volna, azt bizonyosan már megcselekedte volna. Tehát a kormánytól ezen kiépítést a t. mérsékelt ellenzék nem remélheti.

Azt hiszem azonban, jogosultabbnak látszik azon fölfogás, hogy mire a t. mérsékelt ellenzék ezen szerinte nem helyes törvénynek kiépítéséhez és helyesebbétételéhez hozzájárulhatna, akkor a t. kormány ép úgy diszkreditálni fogja ezen államosított közigazgatást, a mint diszkreditálta a törvényhatósági intézményt. (Ugy van! Ugy van! a szélső baloldalon.)

Azt sem tudom megérteni, hogy egy ellenzék, legyen bár mérsékelt, oly nagy horderejű törvényjavaslatot, melytől alkotmányunk sorsa

függhet, mert alapszervezetében támadja azt meg, az általa is szükségesnek tartott alkotmányi és közszabadsági biztosítékok nélkül a kormánynak bármely alakban tett ígéréteiben bizva, elfogadhasson. Ha ugyanazon kormányt kötelezi is az ígélet, de az utána jövőt nem kötelezheti. Már pedig tapasztaltuk, t. ház, hogy nálunk nem rendszeres parlamenti rendszer szerint váltakoznak a kormányok, tehát arra sem lehet kilátásunk, hogy az utána jövő kormány azt elfogadja. De megtörténhetik, hogy dacára ígéréteinek, a kormány azt nem váltja be.

Azt kérdelem, mi fog történni, ki fogja azt végrehajtani, vagy nem emlékszünk rá, hogy nemrég történt, hogy Tisza Kálmán t. képviselő úr mint akkori miniszterelnöknek a ház színe előtt, a kormány beleegyezésével és hozzájárulásával tett ígéréteiből mi lett? (Igaz! Ugy van! a szélső baloldalon.)

Ezeket elmondani egyrészt azért tartottam szükségesnek, mert összefüggésben vannak azzal, a mit magára a törvényjavaslathoz nézve elmondandó és azon határozati javaslattal, melyet benyújtandó leszek; másrészt azért, mert mint egyik igénytelen tagja a parlamentnek, gyenge szavammal figyelmeztetni kívántam önöket arra, hogy a jelen törvényjavaslathoz megszavazása és törvénynyé emelése által hasonló vagy még nagyobb hibába ne essenek, mint az 1886 és azelőtt meghozott törvényhatósági törvények meghozatalával jutottak, melyekről most maguk állítják, hogy nem feleltek meg a kor igényeinek és a helyes közigazgatás követelményeinek, holott akkor épúgy, mint ezt most — jóknak tartották; s hogy egyuttal kérjem önöket, hogy százszor is újból gondolják meg, mielőtt egy régi, századokon keresztül jónak és szükségesnek bizonyult s a parlamenti rendszerünket megalkotott 1848-diki törvényekben is elfogadott, fönntartott és az ország védbástyáinak nevezett vármegyei törvényhatóságoknak megsemmisítésébe beleegyezzenek (Ugy van! Ugy van! a szélső baloldalon,) és ha mindezek után mégis elszánják magukat a vármegyék közigazgatásának államosítására: akkor is komolyan és törvényhozói szigorú lelkiismeretességgel bírálják és vizsgálják meg azon törvényjavaslatot, melynek alapján ezt tenni fogják, nehogy az alkotmány és közszabadságra ártalmas rész bennmaradjon, vagy az alkotmány és a közszabadság biztosítására szükséges intézkedés abból kimaradjon.

Én, t. ház, meg vagyok győződve, hogy a vármegyei törvényhatósági intézmény a parlamenti rendszerünkbe teljesen beilleszthető, sőt többet mondok, hogy csakis ez illeszthető helyesen oda be, mert ez felel meg a nemzet jellemének, ez felel meg az ország politikai szükségletének, (Ugy van!) és mert ez alkalmas arra, hogy az alkotmányos kormányzásnál szükséges egyensúly föntartassék a hatalmi túlkapások ellenében, a nélkül azonban, hogy a kormánynak a nagy nemzeti és állami célok elérésére és megvalósítására törekvő hatalmi tevékenységét bármi részben megszüntetnénk, sőt ellenkezőleg ezen megyei szervezet alkalmas arra, hogy annak hathatós támogatást nyújtson. Ha azonban a tervezett államosítás és a kormányhatalom kezében való összpontosítás utvestőjébe belemegyünk, akkor félek, hogy ez nem az alkotmányos közszabadság révén, hanem ellenkezőleg az abszolútizmus sötét és titkos oduiba vezet. (Ugy van! Ugy van! a szélső balon.) Vagy nem hallottunk-e épen ezen vita alatt az államtitkár úrtól oly elméleti fejtegetést, mely engem nem az alkotmányosság, hanem az abszolútizmus tanára emlékeztet. Ugyanis kérdelem, mi biztosíthat bennünket arról, hogy ezen törvényjavaslathoz, ha törvénynyé válik, 4—5 év múlva ugyanazon módon, mint ezt az 1886-ban megalkotott köz-

törvényhatósági törvényvel teszik, hogy még azon alkotmányi és közszabadsági biztosítékokat is, a melyek szerintem igen csekély részben, nem ugyan a törvényjavaslathoz, hanem a bizottsági módosításokban foglaltatnak, a kormány ezen törvény alapján a saját képeire alkotott törvényhozási többséggel ki nem törli. És akkor a polgároknak minő joga és szabadsága marad fönna? nem marad egyéb, mint a kormányhatalom és a kinevezett tisztviselők önkénye, továbbá a nagy adóteher és ennek folytonos emelkedése és egyéb kötelezettségek.

Azt mondják, hogy a vármegyei intézmény lejárt magát, hogy a törvényhatóság nem képes sem az állami funkciót teljesíteni, sem a helyes közigazgatást kiszolgáltatni. Erre és mindazon vádakra, állításokra, melyek a túlsó oldalról fölhozattak, az előttem fölszóltat t. barátaim már megfeleltek, azt hiszem, hogy azok eléggé meg lettek czáfolva.

Én csak kérdelem, hogy tud-e valaki egyetlen esetet fölhozni, hogy panasz tétel voltna akár itt a házban, akár másutt az iránt, hogy a törvényhatóságok az állami funkciót nem teljesítették volna. (Ugy van! a szélső balon.)

Nem bocsátkozom hosszas bizonyítgatásokba, bár módom volna a gyakorlatból bizonyítani azt, hogy a megye a mostani szervezetében, választott tisztikarával bizonyára megfelel ügy kötelességének, mint a kinevezett tisztviselők. (Ugy van! a szélső baloldalon.)

De szerintem nem is lehet megszüntetni a megyét a nélkül, hogy egyidejűleg ki ne töröltetnének a törvénykönyvből az országnak ama sarkalatos törvényei, a melyek szerint nem szabad törvénytelen rendeletet végrehajtani, nem szabad az országgyűlés megszavazása nélkül adót beszélni, s nem szabad az országgyűlés megszavazása nélkül ujjoncokat kiállítani, mert ezen ellenállást ugyan ki fogja megtenni? Ez csak a jelenlegi megyei intézmény keretén belül lehetséges. (Ugy van! a szélső baloldalon.)

Sokat hallottunk a miniszteri felelősségről. Midőn mi e padokról azt mondtuk, hogy ez és az a garancia szükséges, hogy a törvényt így kell megalkotni, hogy azt másképen végrehajtani nem lehet, önök a túloldalon mindig azzal állottak elő, hogy ott a miniszteri felelősség. (Ugy van! a szélső baloldalon.) Azt hiszem, lesznek még utánam fölszólatók, kik a miniszteri felelősségnek valódi értelmét nálam jobban ki fogják fejteni. Én csak annyit tartok szükségesnek magam részéről elmondani, hogy a miniszteri felelősség csak a papíron van meg és ha egyáltalában fölhasználható, csak nagyon ritka, nagyon rendkívüli esetekben, nagyon rendkívüli viszonyok közt alkalmazható. (Igaz! Ugy van! a szélső baloldalon.)

De minden közönséges esetben, minden alkalommal azt fölhasználni nem lehet. E miniszteri felelősség olyan, mint a levegő, a melyről tudjuk, hogy van; de nem tudjuk kézzel megfogni. (Igaz! Ugy van! a szélső baloldalon.) Azért t. képviselőtársaim azt ajánlom önöknek, hogy ezt a miniszteri felelősséget ne emlegessék sokat, mert ezen miniszteri felelősség hamar elkopik. Nincs tehát e szerint t. ház semmi bevallható ok, sem szükség arra, hogy a törvényhatósági intézmény megszüntetessék és a vármegyében lakó honpolgároknak azon joga, hogy ők a törvény végrehajtására, tisztviselőiknek megválasztására, saját maguk által választott bizottsági tagok által és részint a törvény alapján személyesen befolyjanak, elvettessék. A szabad-elyű kormánynak és pártjának nem az a föladata és hivatása, hogy a polgároktól csak jogokat vegyen el és jogot sohase adjon, hanem ellenkezőleg az a hivatása, hogy jogokat adjon és a

polgárok jogait tiszteletben tartsa. (Igaz! Ugy van! a szélső baloldalon.)

Sajátságos eset, hogy ép a szabadelvű kormány az, a mely a polgároknak ezen jogait elveszi anélkül, hogy jogokat adna. Hiszen emlékezünk rája mindnyájan, az 1874-ik évi választási törvény megalkotásakor ezer számba vették el a polgároktól a választási jogot, 1886-ban a községek azon jogát, hogy bírákat szabadon választhassák a főbírónak önkényes kandidáció-jogához kötötték, 1886-ban s előtt meghozott törvényhatósági törvényekkel részletenkint kisebbitették, devalválták a törvényhatóságok jogát. És most mit céloznak? A törvényhatóságok jogát teljesen elvenni és a kormányra áthárítani, de egyszermind elvenni a községektől a községi körjegyzők választásának jogát is. Be fog következni, mert ez folyománya e törvényjavaslatnak, hogy a községi bírákat is a t. kormány nevezi ki. Arra azonban nem tudnak önkéntes felmutatni, hogy ezen szabadelvű kormányzás érája alatt ezen szabadelvű kormánytól a polgárok jogokat nyertek volna. A polgároknak csak adóterhét és kötelességét emelték és szaporították. Midőn t. ház, a kormány a reform terére lépett, hangzatos szavakkal lett urbi et orbi hirdetve: már most a népért is kell valamit tenni, annak is kell valami ekvivalens adni azokért az adóterhekért, a melyeket a nép vállaira a legutóbbi időben raktak. No t. ház, most látjuk, milyen az ekvivalens, milyen az ígélet beváltása! (Ugy van! a szélső baloldalon.)

Ha Busbach Péter t. képviselő úr, mint a népfia, a nép közé menne és a nép nyomorát és bajait ismerné és átérzeni is tudná, akkor a kormánynak és azon pártoknak, melynek tagja, eljárását és cselekményeit bizonyára nem látná oly rózsaszínben. A jó kormányzatnak tükré a nép jólléte. A képviselő úr azon beszédében, melyet a megelőzőleg rá vonatkozó megtámadásokra nézve mondott, azt hozta fel, hogy a törvényhozás, midőn valamely nagy reformot megalkot, nem azért hozza azt, hogy a polgárokat csak jogaikban erősítse meg, hanem azért, mert az az ország közjóllétére szükséges. De akkor kár volt a képviselő urnak ebből magára nézve le nem vonni a következtetést, mely abból áll, hogy éppen azért, mert ily nagy fontosságú törvények a közszükségletnek hozatnak, azokat határozottan meg kell őrizni és hogy azokkal nem oly könnyen elbánni, mint a hogy a képviselő úr ily dolgokkal elbánni szokott. (Ugy van; a szélső baloldalon.)

Ezek és a beszédem első részében elmondottak után, a törvényjavaslatra magára nagyon kevés mondani valóm van, mert, megvallom őszintén, hogy én nem vagyok képes annak intézkedéseit úgy átérteni és annak a közéletre ható következményeit eléggé mérlegelni, a mint az egy ilyen törvényjavaslatnál szükséges volna, erre elegendő idő nem volt. Annyit azonban kivettem a törvényjavaslatból, hogy az nem a nemzet testére szabott, nem a nemzet testéről vett mérték szerint elkészített, hanem idegen nemzettől kölcsön kért ruha darab, melyet, ha önként a nemzet testére rávonunk, annak alakját szörnyen el fogja torzítani. (Ugy van! a szélső baloldalon.)

Ennek pedig az lesz a következtetése, hogy a nemzet testét és ennek következtében annak alkotmányát és közszabadságát lassan, de biztosan elsorvasztja. Nem is szólnék a törvényjavaslat egyes részeihez, ha a miniszterelnök úr és a kormánypárti képviselők közül többen és ha jól emlékszem, az államtitkár úr is dicsekvéssel fel nem említték volna, hogy ha elvezetjük is a törvényhatóságokat, de aduak helyükbe kiterjedt helyi önkormányzatot. Hát t. ház, én ezzel a dologgal úgy vagyok, mint az

egyszeri ember s azt mondhatnám rá, a mit az mondott, hogy köszönöm zsidó, hogy megtanítottál rá. Én azonban ezt nem teszem, hanem azt mondom, hogy az ezen törvényjavaslatba befektetett önkormányzati intézmény úgy van összehalkotva, hogy az nem egyéb, mint egy monstrum, melynek nincs önálló feje, sem keze, sem lába, hanem csupa idegen részekből van összehalkotva. (Ugy van! a szélső balon.) Feje: a kinevezett főispán, vagy alispán; keze: a kinevezett főjegyző vagy jegyző, lábai: a kinevezett tisztviselők. Maga a test pedig nem egyéb, mint egy mixtum kompozitum, mert miből fog ez állani? A tervezet szerint a tisztviselők és körjegyzők megválaszthatósága nincs kizárva, a miből az fog következni, hogy a tisztviselők fogják megalkotni a képviselőtestület megválasztandó részeit s így elöttünk fog állni egy testület, mely a kormány gyepőljén lesz vezetve. (Ugy van! a szélső balon.) A kormánynak tehát e testületben okvetlenül majoritása lesz. A minő az apa, éppen olyanok a gyermekek: az állandó választmány és a közigazgatási bizottság. (Halljuk! Halljuk!)

Ha a megyei önkormányzat nem volna meg, ha ilyennel egyáltalában nem birt volna a megye soha, akkor én is el tudnék képzelni egy állami adminisztrációt, de nem elégedném meg azon biztosítékokkal, melyek a törvényjavaslatban s a bizottság módosításaiban foglaltatnak. (Helyeslés a szélső baloldalon.) Egy alkotmányos ember sem elégedhetik meg azzal, mert hiszen a bizottsági módosítások és a törvényjavaslat szerint nagyon gyöngye azon garancia, mely a közszabadság és az alkotmányos szabadság részére a jövőben fenmarad. Még akkor is meg kellene követelni, mint az első feltételt, hogy a parlament szabadsága biztosítva legyen, a befolyásolhatatlan titkos szavazás útján, hogy ez érvényesítve legyen az egész vonalon, a hol választások vannak. (Helyeslés a szélső balon.) Még ezeken kívül is sok egyéb biztosítékra van szükség egy ilyen törvény létrehozatalánál. (Ugy van! a szélső baloldalon.)

Bocsánatot kérek t. ház, hogy türelmükkel ily soká visszaéltem; de mert ezen tárgylagos beszédem a közfigyelmet fölkelteni nem volt képes, tehát befejezem azt. (Halljuk! Halljuk.)

Mielőtt azonban beszédemet tényleg befejezném, szükségesnek tartok még két körülményt fölemlíteni és a t. ház becses figyelmébe ajánlani. (Halljuk! Halljuk!)

Az egyik körülmény az, hogy mi, kik e padokon ülünk, nem kívánjuk azt a törvényhatóságot fentartani melyet önként 1886-ban alkottak, hanem hogy mi a köztörvényhatóság keretében egy modern, a kor igényeinek és a közigazgatási követelményeknek megfelelő helyes közigazgatást akarunk berendezni, a mi nézetem szerint, minden körülmények közt szükséges és lehetséges (Igaz! Ugy van! a szélső baloldalon.)

A második a mit megjegyezni kívánok, az, hogy mi nem részesültünk azon törvényhatóságoknak sem hatalmi ténykedésében, sem előnyeiben és javadalmaiban, hanem úgy itt, mint ott a törvényhatóságokban küzdöttünk a közszabadság s a közérdek érdekében mindazért, a mit szükségesnek tartottunk. Rólunk tehát feltehető, hogy a mit mondunk, abban bennünket a tiszta és elfogulatlan hazafiság vezérel. (Igaz! Ugy van! a szélső baloldalon.) És ha e házban ily tömeges számban és ily erélyesen az általunk nem dédelgetett megye fentartásáért szót emelünk és aggályainkat nyilvánítjuk, akkor ez legalább is méltó arra, hogy önként ezen aggályainkat figyelemre méltassák. (Igaz! Ugy van! a szélső balon.)

Ezeknek előrebocsátása után kijelentem, hogy én a törvényjavaslatot a részletes tárgyalás alapjául el nem fogadom, hanem beszédem előreszével összhangzólag egy határozati javaslatot vagyok bátor benyújtani (Halljuk! Halljuk!), a mely a következőleg hangzik: (olvassa.)

Határozati javaslat.

A képviselőház utasítja a kormányt, hogy a törvényjavaslatot véleményadás végett küldje meg a vármegyéknek és önálló törvényhatósági joggal felruházott városoknak s a beérkezett vélemények után és alapján terjeszzen elő új törvényjavaslatot.

Addig a képviselőház a törvényjavaslatot általánosságban sem fogadja el a tárgyalás alapjául. Szalay Károly, Horváth Ádám, Farkas Balázs, Jeszenszky Ferencz, Beniczky Árpád, Szalay Imre, Nagy Ferencz, Hevessy Benedek, Gencsy Albert, Károlyi Gábor, Simonfay János.

Ehhez még csak azt akarom t. ház, hozzáfűzni, mert ezt nem tartottam illő dolognak a határozati javaslatba befoglalni, hogy a törvényhatóságoknak meghallgatását úgy értem és azt a kormány is bizonyára úgy fogja teljesíteni, hogy azok függetlenül a kormány és főispánok befolyása nélkül szabadon nyilatkozhasanak. (Helyeslés a szélső baloldalon.)

Ajánlom határozati javaslatomat elfogadásra. (Helyeslés a szélső balon.)

HIREK.

— (Várható kitüntetések.) A király itt tartózkodása, illetőleg a szekesegyház felszentelése alkalmából a kitüntetések egész sora várható, amik felől természetesen a legkülönböztetebb kombinációk járják szelvényében hosszabban. Biztos értesülésünk van arról, hogy K i r s t e i n, az építés vezetője építészeti tanácsosi címet vagy vaskorona rendet fog kapni, H i n k a L a s z l ó t az építő bizottságnak egyik kiváló tevékenységű tagját pedig a Ferencz-József-rend egyik keresztjével fogja kitüntetni a király.

— (A nemzeti kaszinó estélye.) A pécsi nemzeti kaszinó a jelen hétre eső nyári estélyét a rendes szerdai nap helyett hétfőn tartotta meg, hogy így a még jórészt itt tartózkodó idegeneknek alkalmat adjon a mozgalmas király-napokat kellő módon befejezni. Tömege is voltak a kaszinó nyári helyiségei. Csakúgy rajzott a közönség a casino kert nagyon is rövid utain, s a fűdött táncz helyiségben csak a legvakmerőbbek mertek tánczolni. Most látszott meg csak igazán, mennyire szűkek a kaszinó nyári helyiségei — bizony nem nagy dicsőséget aratott velök. (Nem is említve a kényelemnek és disznak teljes hiányát.) A jelenlévő közönség nagy számára következtethetünk némileg abból, hogy az első négyest két colonne-ban 76 pár tánczolta, s körülbelül még ugyanannyi kikerült volna a fiatalság azon részéből, kik inkább csendes szemlélői akartak lenni a mulatságnak.

— (A táviróhivatal a királynak alatt.) Teljes elismerés illeti meg a helybeli táviróhivatalt, mely a király ittléte alkalmából a lehető legnagyobb pontossággal működött. Nagy érdeme van ebben Opris Péter posta- és táviró-igazgatónak, ki úgy az udvarnak, mint a hírlapíróknak külön helyiséget bocsájított rendelkezésükre, s az alkalmazott hivatalnokokat oly jó utasításokkal látta el, hogy éppen semmi panasz sem merült föl. A postafőnöknek és az idevaló, úgy az ez alkalomra iderendelt hivatalnokoknak is nagy részük van abban, hogy a táviróhivatal oly jól megfelelt nehéz földadátának.

— (Tisztelgések Csáky gróf miniszternél.) Mult vasárnap délelőtt Dulánszky püspök rövid negyedórás látogatása után a pécsi káptalan tisztelgett Csáky gróf kultuszminiszternél, kiket a miniszter rendkívül szívesen fogadott, s mindegyik tagjával hosszabban társalgott. Pont 12 órákor pedig a jogakadémia tanártestületét vezette be dr. S z e r e d y József prodirektor, s rövid, de annál hatásosabb szavakkal utalva a jogi szakoktatásnak köszönhető álló reformjára; jogakadémiánkat a miniszter pártfogásába ajánlotta. A miniszter igen elismerő módon válaszolt a jogakadémiáról, s megígérte,

hogy arra miudig külföldös figyelmet fog fordítani. Ezután a közalapítványi tisztviselők tisztelegtek, kiket Tost Gyula miniszteri osztálytanácsos és kir. főtiszt mutatott be a miniszternek. Csáky gróf sajnálatát fejezte ki a fölött, hogy most nem vizsgálhatja meg szorgosabban az itteni közalapítványi birtokokat, de kijelentette, hogy a közel jövőben fog magának időt szakítani a vallásalapítványi uradalom itteni birtokainak megtekintésére. Ezzel a várnapi tisztelgések véget értek.

— **(A király apróbb ajándékai.)** A főség szép ajándékkal lepte meg Novák László püspöki mérnököt és Mundy kasznárt. Az előbbinek egy gyönyörű aranyórát és aranylánczot adott. Az órára hatalmas monogram van vésvé. Utóbbinak pedig egy ritka szépségű gyémántgyűrűvel kedveskedett. Mindkettőt szolgálatainak és fáradozásainak elismerésül tüntette ki. A főség rendkívül meg volt elégedve a püspöki fogattal, s mint kifejezte, biztosabban érezte magát a püspöki fogatban, mint a sajátjában. Epen ez okból elrendelte, hogy a két első kocsis naponként nem 2 aranyat — mint az elrendelve volt — hanem 10 aranyat kapjon, ami mindenesetre nem megvetendő napidíj, s a két kocsis most boldogan mutatja a király ajándékát.

— **(Hymen.)** F. hó 23-án reggel fél 7 órakor tartotta a helybeli evang. templomban esküvőjét Karasszon József kereskedelmi miniszteri szántiszt Obetko Lujza kisasszonnyal, Obetko Zsigm. helybeli kereskedő leányával. Tanúk voltak Szalay Károly országgy. képviselő és dr. Obetko kaposvári ügyvéd.

— **(Angyalcsináló.)** Meződi pusztán szolgáló Vasztrovszki Mari leányzó sápadtsága és gyanus betegeskedése föltűnést keltett a sásdi csendőrség szemében, kik nem is késtek megtenni följelentésüket. A följelentés megtétele után a pécsi vizsgáló bíró azonnal kiment a Meződi pusztára s vallatára fogta a beteges kinézésű cselédleányt, ki valóban be is vallotta tettét, mely szerint vagy 8 hó előtt teherbe esvén, midőn már tettét nem takarhatta, bejött Pécsre, hol csakhamar ráakadt egy könyörültes asszonyságra, ki följajánlotta szolgálatát a bűn palástolására. A jó néni, névszerint Tauk Mária, Rókusaljai-utca 35. számú házában végre is hajtotta a gyalázatos műtet, mely után Tauk Mari 7 hónapos gyermekét halva szülte meg, s a szülés után egy kendőbe burkolva a pöczegödörbe dobta. A leányt a csendőrök letartóztatták.

— **(A tréfa rosz következménye.)** Tóth és Müller nevű munkásoknak, kik a vártemplomnál levő diadalkapu bontásánál dolgoztak, nagyon jó kedvük lehetett csütörtök délután, mert míg a többi napszamosok a munkától és a nap hevétől lankadtan támolyogtak, ő nékik még ekkor is türtőzhetetlen jó kedvük volt, s egymással folytonosan incselkedtek. A jó kedvnek azonban rosz vége lett, mert Tóth József, ki már ügylátszik megszokalta Müller tréfáit, késsével feléje szűrt, azonban oly szerencsétlenül, hogy a kés pengéje Müller zombján egészen keresztül hatolt. Müllert azonnal kórházba kellett szállítani.

— **(Szerencsétlenségek a királynapok alatt.)** A rendőrség a királylátogatás ideje alatt elismerésre méltóan teljesítette ezáltal különösen nehéz föladatát. A mennyire az óriás népcsoportokhoz mért csekély számú közegeivel képes volt a legkritikusabb pontokon a fölügyeletet gyakorolni, annyira meg is tett minden tőle telhetőt. A négy lovas rendőr, Kovács biztos vezetése alatt, derekasan végezte a dolgát; gyors mozgásával úgy tűnt föl, mintha száz lovas rendőrünk volt volna. Hanem azért a kis számú legénység még sem lehetett mindenütt, hogy a szerencsétlenségeket, mik ilyenkor majdnem elkerülhetetlenek, megakadályozni tudta volna. A lázas izgatottság, a munka sietős volta, a rosz időben a kocsi sűrű elfoglaltsága, mely miatt, hogy eleget tehessenek a kívánalmaknak, a gyors hajtás elkerülhetetlen volt — mindez egy csomó bajt idézett elő, mikről a rendőrség nem is tud. A tettyei népünnepély alkalmával a fölfelé törtető kocsisorok közt egy fogat megállott a lejtőn, s a lovak nem tudva megtartani a kocsit, azt visszafelé engedték. Az utána jövő kocsi hajtója az utolsó pillanatban nem bírta már föl tartani lovait, azok beleszaladtak az előttük álló kocsi hátuljába, megsértvén a ruddal a benne ülőket. De a lovak maguk is megbokro-

sodtak e váratlan összeköztől s elragadták a kocsit, mely abban az ember hátán tolongó néptömegben iszonyu ijedelmet okozott. A kocsiiban ülő férfi ki akart ugrani, de oly szerencsétlenül ugrott, hogy a kocsi alá esett s a kerekek át vágta rajta, több helyütt megsebesítve őt. A vele volt hölgy a másik oldalon kísérlette meg a menekülést, annak meg a mellcsontja tört be. A két sebesültet kocsira tették s hazaszállították. — A székeségház fölszentelésekor, midőn az előkelő vendégek a székeségházhoz hajtottak, Széchenyi Imre gróf lovai bokrosodtak meg s szintén az előttük levő fogatnak rugtattak, melyen Pallavicini őrgróf és neje ültek. A kocsi rúdja beleakadt a hátsó kerekek egyikébe s már már földölt a kocsi, mikor a halálra ijedt pár kiugrott a kocsiból. Oly ijedség vett erőt különösen Pallavicini őrgrófnén, hogy perczekig remegő láz fogta el s halálsápadtságában sokáig nem tudott szólni. Bajuk nem történt, de Pallavicini őrgróf gyönyörű diszmagyarját a lovak úgy besározták, hogy lehetetlen volt tovább abban maradnia. — A templomfölszentelés után, mikor a misére bebocsátották a közönséget, a nyugati főbejáratnál csak az egyik ajtószárnyat nyitották föl, hogy a jegyeket könnyebben ellenőrizhessék. Ennek az lett a következménye, hogy a közönség a nagy tolongásban egy idősb asszonyt majd agyonnyomott, egy elegánsan öltözött urihölgyet pedig szépekén belelöktek az ajtó balsarkában álló dézsába, mely tele volt szentelt vízzel. A ruha természetesen odalett s a hölgy kénytelen volt a csuronzvizes ruhában hazamenni. — A zsebmetszők is dolgoztak a két nap alatt. Egy vidéki asszonynak a jól megtömött pénztárczáját lopták el, másinak meg drága aranyóráját metszették le a lánczáról. Pénztárca, óraláncz, karperecz általában sok tűnt el e két nap alatt, nem is említve a lábat kapott esőernyők, zsebkendők, legyezők stb. nagy számát. Fejérváry br. honvédelmi miniszter pedig épenséggel a vas-koronarend jelvényét veszítette el a Szepessy-utczában, de hamarosan megkerült. Egy cselédleány találta meg.

— **(Gyilkos és öngyilkos hordár.)** Régi szokásához híven, Kecskés József hordár csütörtökön este telé is a kocsmából tántorgott kórház-utczai otthonába, a hol mint máskor is, kedves élete párja, a vele vadházasságban élő Meszner Jánosné éktelen lármával fogadta, s ismétlődött az oly sokszor lejátszódtatott családi pör-patvar. Nagyon megeléghette azonban már Kecskés József hordár ezt az életet, s ki vette zsebéből revolverét és kétszer mellbe lötte az éktelenül rikácsoló asszonyt. Utána pedig saját szájához emelte revolverét, s a lövés után holtan rogyott össze. A hordárt a bonczolás végett a bonczoló házba szállították, az asszonyt pedig, kinek fölélépüléséhez szintén nincs remény, a városi kórházba vitték.

— **(Halálozások.)** Herzhauser Marianna, volt beszercei állami tanítóne elhunyt Pécsen, június hó 20-án. Temetése f. hó 22-én d. u. 4 órakor ment végbe. — Magyar Imre, volt negyvennyolczas honvéd-tüzér is meghalt jun. hó 22-én életének 58. évében. Az öreg „Magyar bácsi“ általános ismert alak volt a városban, s híres volt arról, hogy e frakkos, cilinderes világban mindvégig hű maradt a magyar viseletéhez. Halála nagy részvétet keltett széleskörű ismerősei körében, kik az eredeti embert szívesen látták társaságukban. Temetése f. hó 23-án d. u. 4 órakor ment végbe. — Bercz József czimzetes kanonok és kiérdemesült volt báttaszéki plébános e hó 24-én, 78 éves korában elhunyt Pécsen. Temetése a nagy számú rokonok és ismerősök részvéte mellett pénteken ment végbe. — Id. Pál József, jubilált nyugalmazott kántortanító, június hó 19-én, 69 éves korában elhunyt Dombóváron.

— **(Gimnázisták ének- és zene-előadása.)** A helybeli cis. r. főgimnázium énekkara Agh Timót dr. tanár vezetése alatt ma — szombaton — délután 4 órakor a gimnázium nagy termében évről-évről ének- és zene-előadást tart, melyen a szülők és a tanügy barátai szívesen látnak. Műsor: 1) „Magyar királyhymnus“ ifj. dr. Rézbányay Józseftől. Szavalja: Oehlvang Károly VII. o. t. 2) „Magyar királyhymnus.“ Hoffer Károlytól. Előadja: a főgimnáziumi énekkar. 3) „Magyar népdalok.“ Czibalmón, előadja: Károly Imre VII. o. t. 4) „Vörös Sarafán.“ Orosz dal. Előadja: a főgimnáziumi énekkar. 5)

„Hölgyek kara“ a „Hugenották“ című dalművéből. Előadja: 14 sopranista. 6) „La Campanella.“ I. Ecchard. Zongorán előadja: Girardi R. VIII. o. v. t. 7) „Tavaszi idő.“ Róbert F-től. Előadja a főgimnáziumi énekkar. 8) Koronázási induló. Meyerbeer a „Próféta“ című dalművéből. Zongorán és Harmoniumon előadják Girardi Rezső és Reberics Imre VIII. o. végzett tanulók. 9) „Madrigal.“ Sullivan „Mikadó“ című operettejéből. Előadja: a főgimn. énekkar. 10) „Adagio.“ V. Provatofftól. Zongora, harmonium és hegedűre. Előadják: Girardi Rezső, Reberics Imre VIII. o. végzett tanulók és Szántó Hugó VI. o. t. 11) „Magyar népdalok.“ Előadja: a főgimn. énekkar. 12) „Induló.“ Michalektól. Előadja: a főgimn. énekkar.

— **(A pécsi dalárda dalestélye.)** A „Pécsi Dalárda“ ma szombat este tartja a nemzeti kaszinó nyári helyiségében táncszal összekötött alapszabályszerű dalestélyét, melynek műsora a következő: 1. Honfidal, férfikar Huber Károly. 2. Olajág, férfikar Poldini Ede. 3. Másuji éj, férfikar Abt Ferencz. 4. Népdalok: a) Megvert engem a teremő b) Azt gondoltam, azt hittem én c) Emeld rám édes kincsem d) Agról ágra száll a madár, férfikar. 5. Fohász, férfikar Gaal Ferencz. 6. Vineta, férfikar Abt Ferencz. 7. Balaton taván, férfikar zenekisérettel ifj. Farbach F. Ezen estélyen csak egyesületi tagok és meghívott vendégek vehetnek részt; miért is föl hivatnak az egyesületi tagok, hogy „belépti jegy“—üket magukkal hozni szíveskedjenek. Az estélyen az 52. sz. gyalogezred zenekara játszik. Kezdeté 8. órakor.

— **(A „Pécsi Kath. Legényegylet“ ifjusága)** holnap — vasárnap — az üszöghi erdőben táncszal egybekötött kirándulást rendez, melynek kezdete délután fél 4 órakor lesz. Belépti díj tagoknak 20 kr., nem tagoknak 30. kr. Jegyek előre válthatók az egyet helyiségében (Megye utca 22. sz. a.) Este az erdő fényesen kivilágittatik. Rossz idő esetén a kirándulás 29-én vagy július 5-én tartatik meg. Felülízetések köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak. A vonat közlekedik d. u. 3 és 5 órakor.

— **(Szénkénegezési tanfolyam.)** Tekintettel azon körülményre, hogy a szénkénegezés mind nagyobb tért hódít, Dezső Miklós szaktanár tanfolyamot fog tartani jövő július hó 5-én délelőtt, mire már jó előre föl hívjuk a közönség figyelmét. A helyet, hol a tanfolyam tartatni fog július 4 ikén megjelenő számunkban teszszük közzé.

— **(Vizkeleti régiséggyűjteménye a temesvári kiállításon.)** Julius hó 19-én nyílik meg a temesvári kiállítás, mely a vidéki kiállítások között, az előkészületekből itélve, ritkítani fogja párját. A kiállítás elnöke Vizkelety Imre nyug. pénzügyi tanácsost, ki a délmagyarországi történelmi és régészeti muzeum-társulat tiszteletbeli tagja, föl kérte, hogy a régészeti és műtárgyak osztályába küldjön régiséggyűjteményéből. Vizkelety a következő tárgyakat küldte el a kiállításra: Egy 1848/9-ki honvédtiszti öv selyemből, a nemzeti színekkel. Egy nemzeti színű nemzetőri karszalag, selyemből, a magy. czimerrel s koronával; a fölirat: 1848 márczius 15-én. Ő fölségeik Ferencz József és Erzsébet királyi pár egybekelésük emlékére 1854-ben veretett horgany-érem. Országgyűlési emlék-érem 1865-ből, Magyarország és a mellék-tartományok czimerével, melyet az 56 megye czimerei vesznek körül. A horgany-érem egyik lapján e hazafias költemény olvasható:

„Midőn sötét lesz a világ,
S minden tűz kiég,
A honfi szivben fönmarad
Egy égő szikra még;
E szikra fényt ad és hevet
S ég olthatatlanul
Oh honfi őrizd e tüzet
S ne félj, ha vész borul!

Kazinczy-érem bronzból, Kazinczy profilképével, a másik oldalon a magyar költészet geniusának alakjával. A körirat következő: „Kazinczy Ferencz szül. októb. 27-én 1759.“ és „A magyar tudományos akadémia okt. 27-én 1859.“ Fiumei érem horganyból; az egyik oldalán Fiume város látképe, az Adria tenger színe fölött a fölkelő nap és egy vitorlás hajó, a másik oldalon Fiume czimere látható. A föliratok ezek: „Congressy XIV. Medici e Naturalisti Ungheresi“ és „A magyar orvosok és természetvizsgálók

XIV. nagy gyűlésének. A 102 éves Vizkelety Istvánt magyar ruhában ábrázoló, 53 ctm. magas, 42 ctm. széles olajba festett arczkép. A kép festetett 1712. június havában. Az aradi 1848/9-ki honvéd, önkéntes, lengyel és bécsi legionista harcosok. Látható ezen egy Lehel-husár, két Hunyady-husár, lengyel dzsidás és gyalogos, továbbá egy bécsi technikus-tiszt, egy magyar nemzetőr, egy honvéd-tiszt és egy honvéd közvívész teljes felszereléssel, nem különben a szabócsói önkéntesek közvívész és tiszttel; a háttérben Arad vára. E képet, melynek magassága 23 ctm., hossza pedig 35 ctm. Vizkelety Imre rajzolta és festette ki papírra a helyszínén 1849-ben. Herkulesfürdő (Krassó Szörénymegyében), melyet szintén Vizkelety Imre festett papíron 1849-ben a helyszínén. Két imakönyv-kép 1785-ből és 1789-ből, hátyára (pergament) művésziileg festve. Az egyik az Ecce homo ábrázolja, a másikon sz. Dominik látható egyházi és katonai emblemek közt, alul harci jelenetet látunk, amint Dominik tűzbe veszi az Albingenses seregét a XIII. században. A művészek neveit nem tudni. A kiállítás bezárása után mind a 11 becses tárgy a délmagyarországi tört. és régészeti muzeum tulajdonába megy át, mint Vizkelety ajándéka.

— (Uj váltóúrlapok.) A hivatalos lap közli, a pénzügyminiszter rendeletét, melyben elrendeli, hogy a debreczeni, kassai, miskolci és pécsi pénzügyigazgatóságok kerületeiben levő kir. adóhivatalok a német szövegű kincstári bélyegzett váltóúrlapok elárúsításáért az évi június végével szüntessék meg. Ily szövegű váltóúrlapok azonban a nevezett pénzügyigazgatóságok területén a most megjelölt időpontra lejárt után is teljes érvénnyel lesznek használhatók. Ennélfogva az említett adóhivatalokhoz utalt bélyegárúsítók a német szövegű kincstári bélyeges váltóúrlapokból fennmaradt példányokat az évi június hó után is akadálytalanul eladhatják, — a mennyiben pedig azokat a cserélt meg tartani nem kívánják, a fennmaradt úrlap példányokat az illetékes adóhivatalnál az évi augusztus hó végéig hasonló bélyegértékű magyar szövegű vagy szöveg nélküli kincstári bélyegzett váltóúrlapokkal cserélhetik ki. Kapcsolatban a fentebbi intézkedéssel, a debreczeni, kassai, miskolci és pécsi pénzügyigazgatóságok kerületeiben levő adóhivataloknál a forgalomban levő magyarszövegű kincstári bélyegzett váltóúrlapokon kívül az évi július hó 1-től kezdve szöveg nélküli kincstári bélyegzett váltóúrlapok is fognak áruba bocsáttatni. Ezek az úrlapok és pedig úgy a forintos mint a krajczáros bélyeg értékűek, a papír minőségére és alakjára, az alnyomat rajzára és színére, valamint a bélyegrajzokra és színjegyzetekre nézve teljesen egyenlők a forgalomban levő magyar szövegű úrlapokkal s ezektől csak annyiban különböznek, a mennyiben a váltóra vonatkozó szöveg kihagyásával csak a szövegre és az aláírásokra szánt vonalakkal vannak ellátva.

— (Nyári multság Szentlőrinczen.) A szentlőrinczi fiatalság az ott föllállítandó tüzoltó-egylet javára, július, 5-én a község erdejében jüliálist rendez.

— (Fürdő tudósítás.) A harkányi gyógyfürdőben június 15-ig a fürdő vendégek száma 767 személy, az átutazó vendégek száma 1430 személy volt.

— (Hernyó-irtás.) A közel múlt elég példa reá, hogy a hernyópusztítás mily nehéz munka. Ezért jó előre figyelmeztetjük a gyümölcsfakedvelőket, hogy most néhány napig még igen könnyen óvhatják meg gyümölcsfaikat a hernyóktól úgy, hogy reggeli séta alkalmával a kertben és gyümölcsösben kis ollóval a fák levelein tömegben sárgálló pillétojásokat lenyesegetik, azokat összegyűjtik és elégetik. Tudvalevőleg most rakják le tojásaikat a fehér pillék. (Pieris Crataegi, galagonya-özöndék.) Egy ily tojás csomóban néha 100—200 tojás van, a miből ugyanannyi hernyó lesz rövid 15—20 nap múlva.

MŰVÉSZET IRODALOM.

Szinészet.

Dezső József vendégszereplése. A királynapok után a szinkör fő érdekessége Dezső Józsefnek, a pécsi közönség kedvencének, ma már a nemzeti színház tagjának vendég-föllépése volt. E gyors carrierű fiatal színész —

a nemzeti színház szünete alatt — nem állhatta meg, hogy a pécsi közönség előtt, melytől évek előtt annyi buzditást kapott, melynek mondhatni dédelgetett színésze volt, néhány jobb szerepét ismét el ne játssza. Szerdán az idej két újdonosságban, a Huszárszerelem és a Virág-fakadás vigjátékokban lépett föl szépen telt ház előtt. Az első darabban a naiv Dér Pistát, utóbbiban pedig Laczit játszta. Mindkét alakításán a nemzeti színház fejlesztő hatásának kétségbevonhatatlan nyomait láttuk. Dezső József mint vidéki színész is kiváló tehetség, gondolkodó alakító volt; de mint ez már a nap-nap mellett való játszás következménye a vidéki színészetben — a saját egyénisége tódult mindig előtérbe s minden szerepében ugyanegy alak volt. Ma már — ugyan még nem minden tekintetben — de nagyjából előnyös változás állott be Dezső József játékában, melyen nagyobb mértékű önállóság, több eredetiség észlelhető. A közönség sűrű tapsokkal és kihívásokkal mutatta, hogy Dezső még mindig kedvence, sőt ha köztünk maradna: nagyobb kedvence is lenne. Csütörtökön a tavaly is látott Liliomfi című szerepében látta a sajna — kevés közönség.

*

Szini műsor. Ma szombaton a Hunyady László opera, vasárnap Dezső föllépésével a Rezervisták, hétfőn — ez évadban utoljára — az Ember tragédiája, kedden pedig Tiszturak a zárdában operett kerül színre.

*

Dezséri jutalomjátéka. Szerdán Dezséri Gyulának, a kiténő komikusnak lesz jutalomestje, a mikor Doktor Klaus bohózat kerül előadásra, s ebben részt vesz a most itt szereplő Dezső József is.

Laptulajdonos:

NAGY FERENCZ.

Felelős szerkesztő:

HAKSCH LAJOS.

NYILT-TÉR.)*

Dús mellékereset

csekély fáradozás és nagy jutalék mellett. Ajánlközök küldjék rövid éle,rajzukat, koruk, vallásuk és rendes foglalkozásuk megjelölése mellett **M. F.** jelige alatt a kiadó hivatalhoz.

*) Ezen rovat alatt megjelentekért nem vállal felelősséget A szerk.

RIBAY

„Nemzeti kávéháza“ PÉCSETT.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, miszerint **f. hó 20-tól kezdve saját termelésű**

kis-szkóki óboraimat

palaczkozva kávéházamban elárusítom.

Hirdetések:

3936. sz.

tk. 1891.

Árverési hirdetmény.

A pécsi kir. tszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Khon Sándor pécsváradilakos végrehajthatónak, Czukor József martonfai lakos végrehajtást szenvedő elleni 3 frt 04 kr. tőkekövetelés és járuléki iránti végrehajtási ügyében a pécsi kir. törvényszék területén levő Martonfa község határában fekvő a martonfai 62. sz. tjkvben felvett 88., 149., 343., 454., 1027., 1214., 1329. hrsz. fekvősegekből álló telki birtokból alperest illetett egy harmad részre 490 frtban az árverés ezennel megállapított kikialtási árban elrendeltetik és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1891. évi július hó 24. napján d. e. 10. órakor Martonfán a község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikialtási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 49 frtot készpénzben, vagy az 1881. 60. t.-cz. 42. §-ban jelzett árfolyam-mal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A pécsi kir. törvényszék mint tkkvi hatóság 1891. évi márczius hó 14-dik napján.

Lukrits István,
kir. törvszéki bíró.

Uj! Nickel-féle érczkoporsók. Uj!

„KEGYELET“ első pécsi temetkezési intézet
Pécsett, Perczel-(ó-póata)utca 22-ik sz. saját házában.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönségnek ezennel teljes tisztelettel tudomására hozni, hogy intézetünket újból szerveztük és tetemesen kibővítettük, úgy, hogy minden tekintetben a legmagasabb igényeknek is képesek vagyunk megfelelni.

Rendezünk szép temetéseket pompás üvegkocsikban, raktárt tartunk fa- és érczkoporsók, valamint sirkoszorúkból, elvállalunk hulla-szállításokat légmentes érczkoporsókban a bel- és külföld minden irányában.

Törekvésünk oda irányuland, hogy mint I-ső pécsi temetkezési intézet minden tolokadás nélkül pontos szolgálat és valódi (nem látszólagos) olcsóság által mint eddig, úgy ezután is a minden oldalról tanúsított bizalmat továbbra is kiérdemeljük.

További tévedések kiküldése végett bátorkodunk újból kijelenteni, hogy intézetünk kezelésével, temetések felvételével és rendezésével

Gindl Alajos úr

van megbízva.

Maradtunk kiváló tisztelettel

Hartl Ferencz és társai.

Kindl Ferencz, Szigriszt János, Lauber Rezső,
őzv. Hoffman Károlyné, őzv. Edhoffer Ferenczné.

Pósta és távirda czim: „Kegyélet“ Pécs.

Uj! Nickel-féle érczkoporsók! Uj!

Uj! Nickel-féle érczkoporsók! Uj!

Vendéglő-eladás!

Pécsett, irgalmasok uceza 8. sz. a. lévő
a **Prófétához** címzett ven-
dégző helyiségek,

felszereléssel együtt, azonnal eladó vagy eset-
leg bérbeadó.

Közelebbi föltételek az Európa kávéház-
ban megtudhatók.

Hentes üzlet és ház el- adó vagy bérbeadó.

Pécsett, Tette-utca 2. sz. a. lévő
jelenleg **Gazdag István** (ezelőtt **Buck**
István-féle)

Hentes-üzlet a házzal

együtt eladó, vagy esetleg bérbeadó.

Értekezhetni az ott lakó tulajdo-
nosnál.

5738. sz.

tk. 1891.

Árverési hirdetmény.

A pécsi kir. törvényszék mint tkvi hatóság
közönségre teszi, hogy **Vörös István** kis-kozári la-
kós végrehajthatónak **Horváth Teréz** pécsi lakós
végrehajtást szenvedő elleni 29 frt tőkekövetelés
és járuléki iránti végrehajtási ügyében a pécsi
kir. tszék területén levő **Kis Kozár** község hatá-
rában fekvő a kis-kozári 675. sz. tjkvben fel-
vett 1228. sz. ingatlanokra az árverést
564 frtban ezennel megállapított kikiáltási
árban elrendelte és hogy a fentebb megjelölt
ingatlanok az 1891. évi szeptember hó 16-
napján d. e. 9. órákor **Kis-Kozárban** a köz-
ségközönél megtartandó nyilvános árverésen
a megállapított kikiáltási áron alul is eladhatni
fognak.

Árverezési szándékozók tartoznak az ingat-
lanok becsárának 10%-át vagyis 56 frt 40 krt
készpénzben, vagy az 1881. évi 60. t.-cz. 42.
§-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881.
évi nov. hó 1-iki 3333. sz. alatt kelt igazság-
ügyminiszteri rendelet 8. §-ban kijelölt ovadék
képes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni,
avagy az 1881. évi 60. t.-cz. 170. §-a értelmé-
ben a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhe-
lyezéséről hiállított szabályszerű elimervényt át-
szolgáltatni.

A pécsi kir. törvényszék mint telekönyvi
hatóság 1891. évi ápril hó 19-ik napján.

Bogyay tszéki bíró ur helyett

Lukrits István

kir. törvényszéki bíró

Univ. Med.

dr. Löwy Ignác

Király-utca 31.

A nagyérdemű közönség becses tudomására
adja, hogy nála mindennemű **fogászati**
műveletek a tudomány legújabb vívmányai
szerint végeztetnek, u. m.: **fogtömések**,
még pedig nemcsak korona, hanem **gyök-
tömések is, foghuzások, rendelle-
nes fogak szabályozása, műfogak**
beillesztése stb.

Árak mérsékeltek.

A végzett műtétek tartósságáért garancia vál-
taltatik.

Pécsett először látható!!!

Ma és a következő napokon a buzatéren csak
rövid ideig látható

Röhl bálna-óriás kiállítása

a világ legnagyobb látványossága.

BÁLNA-ÓRIÁS (csontváz), 82 láb hosszú, sulya 10,642 font, a fej maga 4000 font
sulyu, E bálnát magam fogtam 1884. február 16-án reggeli 7 órákor Ham-
merfest közelében, északi Norvégiában. E legnagyobb és legtermettebb csontvázat a világnak,
Svédország és Norvégia nagyobb városaiban kiállítottam. Krisztinában, Guttenburgban, Stokholmban
és mindenütt osztatlan elismerésre talált.

A berlini akvariumban előkelőségek tekintették meg, Drezdában Albert szász király, Ka-
rola királyné legfensőbb tetszésüknek adtak kifejezést s az erről szóló iratok is megtekinthetők.
A bálna szájában 12 felnőtt ember elfér.

**Belépti-dij 20 kr., gyermekeknek 10 kr., is-
koláknak egyezség szerint.**

Megnyitás ma délután 3 órákor. Megtekinthető reggel 8 órától esti 10 óráig.

Tisztelettel

Röhl Gusztáv. hajóskapitány.

Sürgöny!

Csak még néhány napig látható a Nádor
szálloda, 1-ső emelet 6-ik sz. szobában.

a világ legnagyobb
és legerősebb óriás-
nője

Miss

Zephora

a csoda szépségű

Miss

Alina

a 17 éves teljesen átlátszó nő, az ujkor legna-
gyobb csodája. Ezen nő azon tulajdonsággal is
bir hogy mindent megjövendöl. Látható naponta
reggel 8 órától este 9 óráig. Beléptidij: 1-ső
hely 20 kr. II-ik hely 10 kr.

7917, 8176, 8661. sz.

alisp. 1891.

Verseny tárgyalás.

Az Udvar-hercegmároki törvényhatósági közut 2—3 km. szakaszán 1162 frt
15 kr. előirányzati költség mellett építendő 2 darab **átörsz**, továbbá a szentlőrincz-
nagyecsnai törvényhatósági közuton a besenyei határban az Okor völgyi csatorna fö-
lött 6942 frt 91 kr. előirányzati költség mellett (ács, kőmives és kőfaragó munka
4716 frt 69 kr., vas munka 2226 frt 22 kr.) építendő **vasgerenda hid**

építési munkálatainak

ugy a pécsváradi járásban levő törvényhatósági közutakon szükséges és 999 frt
40 krral előirányzott 747 darab kerékvető előállításának biztosítása iránt

folyó évi július hó 8-án d. e. 10 órákor

zárt írásbeli ajánlatok útján verseny tárgyalást tartok.

Felhivatnak vállalkozni kívánók, hogy öt pecséttel zárt, saját kezűleg aláírt
kellően bélyegzett és 5 százalék bánatpénzzel ellátott ajánlataikat — melyben az
ajánlott árleengedés, vagy árfelemelés az előirányzati költségek után számított száza-
lékban fejezendő ki, — nevére címezve, legkésőbb a tárgyalási nap d. e. 10
órájáig a vármegye I. aljegyzőjénél (I. emelet 97 ajtó) nyujtsák be, hol is a
műszaki műveletek és a részletes föltételek a hivatalos órákban megtekinthetők.

Az ajánlatok külön a kerékvető felállítására és külön-külön a két műtárgy
építésére illetve az okorvölgyi csatorna fölötti hid vas és építési munkálataira külön
adandók be. Ettől eltérő ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Pécsett, 1891. június 24-én.

Szily,

Baranyavármegye alispánja.

Ifj. Buday Pécs.

Ajánlja a legdúsabban felszerelt *festék-raktárát* és pedig mindenemű dörzsölt *olajfestékek*, *butor-lak*, *olajok*, *brunolin-politur*, és *bőr-lakkot*, továbbá mindenféle kőmives *meszelő* és festő *ecseteket*, a legkitünőbb minőségű *borostyán padló-lakkot* és főleg különösen ajánlom a francia *parketta fénymázat* minden színben, ugy a valódi angol *Nobles* és *Hoare kocsi-lakkot* melyek csak is *egyedüli raktára* nálam van.

Együttal elvállal mindennemű *templom-, dísz- és szoba-*, valamint *czégfestési* munkálatokat, ugy szintén *épületi ajtó* és *ablakok mázolását* és *fényezését* a finomabb és legszolidabb kivitelekben *igen olcsó árak mellett*.

☛ Megrendelések *helyben*, ugy *vidékre* igen pontosan és gyorsan eszközöltetnek. ☛

Tisztelettel

ifj. Buday,

Pécs, Széchenyi-tér 10. sz.

Van szerencsém a n. é. közönségnek tudomására hozni, hogy gyártmányaim:

vas-, fa- és kárpitozott-butorok, ágyneműek, szervizek, teljes szoba-berendezések vendégfogadók, intézetek, körök, indóházak és magánosok részére — Magyar-, Horvát- és Slavon-országot illető

☛ **főképviseletet** ☛
Hergert József urra Pécssett

ruháztam át. Kérem a t. cz. megrendelőket forduljanak minden tekintetben hozzá; nevezett czég árjegyzékekkel mindig készségesen szolgál és a lehető legolcsóbb árakat szabja, jótállás, pontos és szolid kiszolgálás mellett. Elismerő nyilatkozatok rendelkezésre állanak. Számos megrendelést kérve, maradok

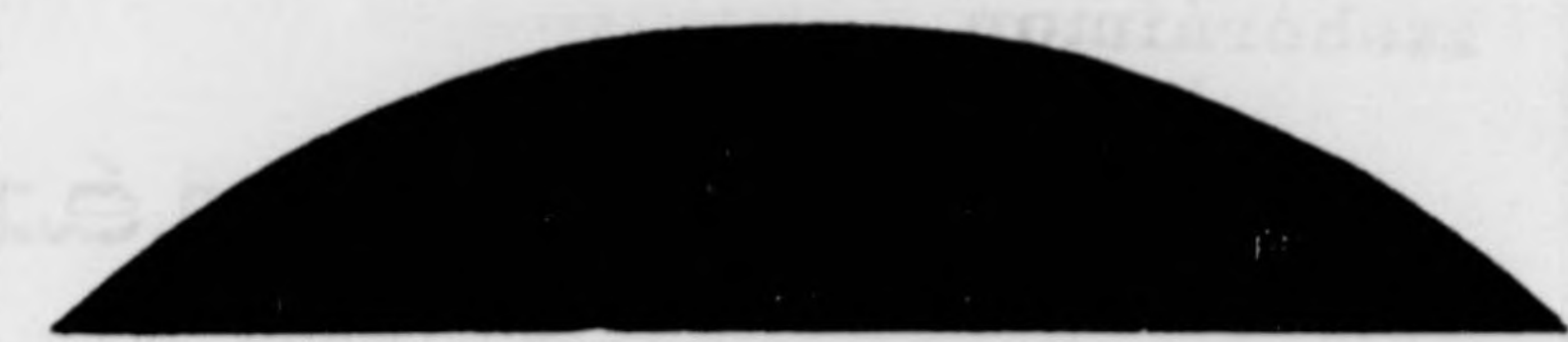
teljes tisztelettel

PAULY ANTAL

ágyneműgyár és butorraktár,
Bécs, VIII. Lerchenfelderstrasse 36. sz.

BADOGÁS

Budapest, Podmaniczky-utca 15. sz. a. tanfolyamokat tartok dagogók számára. — Prospectus díjmentes. Presting, beszédgyógyintézeti igazgató. Kivánatra ellátás.

LE GRIFFON

a legjobb szivarkapapír

kapható Alt és Böhm kereskedésében Pécssett.

Van szerencsém a n. t. közönség becses figyelmébe ajánlani

fog-technikai műfermemet

a hol egyes fogak és egész fogsorok arany, platina és kaucsuk foglalvánnyal e legujabb szerkezet szerint elkészítettnek.

Nemkülönben ajánlom magamat

fogak blombirozására

valamint minden e szakmába vágó műveletek elvégzésére.

Girardi József

fog technikus.

Pécssett, Apáczai-utca 19. sz.

A Pesti Hirlap 40,000 példányban jelenik meg.

PESTI HIRLAP

naponként 16—20 oldal terjedelmű,

pártoktól és kormánytól egyaránt független politikai napilap.

Munkatársai közt vannak Magyarország elsőrangú publicistái és szépirodalmi írói.

A lap állandó előfizetői — habár ha vonkint ujtják is meg előfizetéseiket —

karácsonyi ajándéku kapják
a Pesti Hirlap nagy képes naptárát.

Előfizetési árak:

Egész évre 14 frt. | Fél évre 7 frt. | Negyedévre 3 frt 50 kr. | Egy hóra 1 frt 20 kr.

☛ Rendes zenemelléletek. ☛

Mutatószámokat kívánatra egy hétig ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal:

Budapest, V. ker., nádor-utca 7. szám.

Végkiárulás!

Van szerencsém a n. t. közönségnek becses tudomására juttatni, hogy helyben 23 év óta fennálló tüzletemtől visszavonulok, miért is készletben lévő összes **inga-, francia-, szalon-, éjjeli-, világító-, ébresztő-,** valamint jól kipróbált ezüst és arany **zsebóráimon** a beszerzési áron alul is túladok.

Ez alkalommal

végkiárulásra

kerülnek a legjobb minőségű látszerek, u. m.: szemorvosok által legjobban ajánlott finom szemüvegek, csiptetők, színházi-, utazó-, tengerészeti- és tábortábori-látésövek, ugy szintén nagyító üvegek, távesövek, mikro- és teleskopok, továbbá legjobb gyártmányu rajzeszköz-készletek, valamint mérnökök és építészeknek való összegombolyítható mértékszallagok; nemkülönben nagy választékban kaphatók: ablakra, szobákba, fürdőbe, orvosoknak való hőmérők, gazdasági használatra alkalmas légsúlymérők megvizsgált bor-, must-, cukor-, fagyalt-, pálinka-, lug- és vízmérők, végül nagy választék áll rendelkezésre a legfinomabb emberi műszemékből.

Midőn a n. t. közönségnek a hosszú időn át tapasztalt bizalomért mély köszönetet mondok, egyuttal bátorítok a kedvező vásárlási alkalmat becses figyelmébe ajánlani s szíves látogatását kérni.

Pécsett 1891. június hó.

Teljes tisztelettel
Wurster Antal

órák és látszerész.

Két ház eladó!

Pécsett, a belvárosban a **Ferenczi-utca 34-ik** számú és a **József-utcai 3-ik** számú ház, szabad kézből eladó. Bővebb felvilágosítást ad a **Ferenczi-utca 34. sz.** házban lakó tulajdonos.

Kitünő minőségű Palaczk-borok

Ludwig János pinczejéből:

PÉCSI ASZTALI FEHÉR

és

VILLÁNYI VÖRÖS BOROK

legjutányosabb áron kaphatók:

Nick Károly és

Tiglmán Alajos

urak kereskedésében, úgy

Király-utca 39. sz. házban.

"Zacherlin"

a legkitünőbb szer minden féreg ellen!

Ezen kiváló különlegesség meglepő erővel és gyorsasággal megsemmisíti a férgeket lakásokban, konyhákban és szállodákban, valamint házi állatainkon istállóknak, növényeken melegházakban és kertekben. Valódi csak eredeti palaczkokban névaláírással és védjeggyel ellátva árulatik A mely por papírban méretik az sohasem „Zacherl“ különlegesség!

Valódi kapható: Pécsett: Spitzer Sándor fia, Reeh Vilmos özvegye, Eizer János, Alt és Bühm, Reinfeld A., Raab Gábor, Obetko K., Simon János, Sipőcz István, Lill János, Lill István, Gyimóthy Gyula, Herdlein Lajos, Blauhorn Izidor, Berecz Károly, Bayer Ferencz, Bachmayer Henrik, Grünhut és Hirschler, Dobszay Antal, Hollósy Adolf, Mautner Mór, Leichtner Mór, Zach Károly, Klobucsár M., Kacsokovics Jenő, Nick Károly, Spitzer Jakab, Strausz I., Wallerstein R., Weber Ferencz, Wertheimer Ch., Zsivánovits Károlynál.

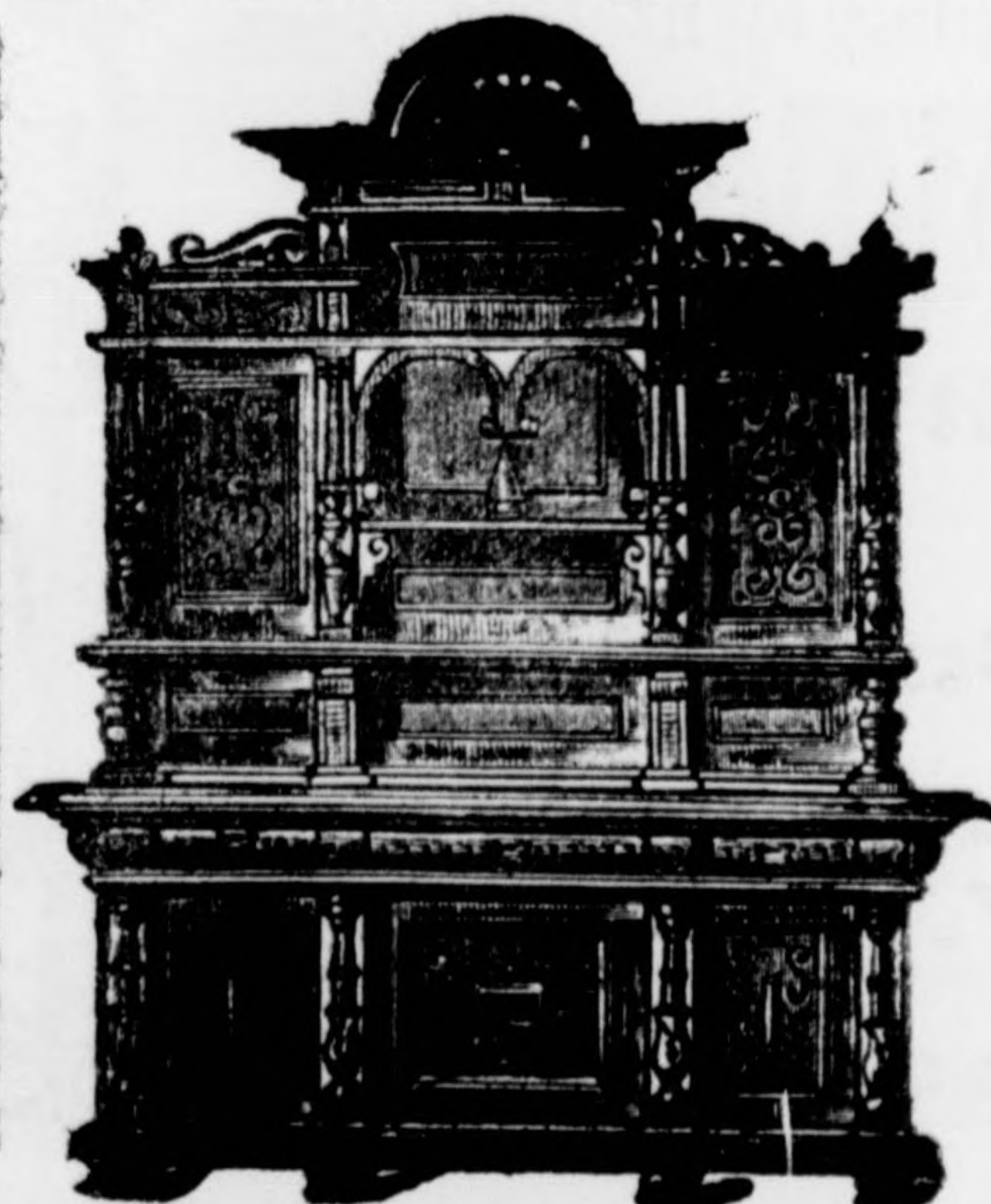
Pécsváradon: Dvorszky Bélánál.

Mohács-on: Auber N. J. Preszlmayer A., Freund és társa, Bachrach Győző, Stanzinger Gyula, Toldy Ignácznál.

Szigetvárott: Ocsodál Gusztáv, Fried Dávid, Salamon Gyula, Szalay Józsefnél.

Siklóson: Pauz Géza, Kürschner Mór, Bárány Sándor és társa, Weingoldner Jakab, Petrás József, Szentgyörgyi Mórnál.

Villányon: Vorlicsek és Varga üzletében.

ZSOLNAY IMRE butorraktára és műhelye

(tetemesen nagyobbítva)

PÉCSETT

Ferenczi-utca II. szám.

(A pécsi edénygyár raktár ugyanott.)

Nagy választékban teljes és stilszerű berendezett **alvó-, disz- és ebédlő-szobák**, mindennemű fa-, vas- és kárpitozott bútorok, képek, tükrök, függönyök, függönytartók, és minden e szakmába vágó cikkek.

Abban a helyzetben vagyok, hogy **bútorvásárlások** nálam ép oly jutányosan eszközölhetők, mint Budapesten vagy Bécsben.